

SYSMÄ Hyväniementie

Rautakautisen polttokalmiston koekaivaus

MUSEOVIRASTO
Arkeologian osasto, koekaivausryhmä II
Simo Vanhatalo 2002

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi: Sysmä Hyväniementie
 Muinaisjäännöslaji: rautakautinen polttokalmisto
 Muinaisjäännösrekisterinumero: 781 01 0110
 Inventointinumero: 110 (Sirkka-Liisa Seppälä 1999) *Mjr 781 01 0110*

Lääni: Etelä-Suomen lääni
 Kunta, kuntanumero: Sysmä, 781
 Kylä, kylänumero: Saari, 414
 Tontti, rek.no: Seppälä, 4:171
 Kiinteistötunnus: 781-414-4-171
 Maanomistajat: Veli-Pekka Asikainen
 Katuosoite: Seppäläntie 90
 Postinumero, -toimipaikka: 19700 Sysmä

Gt-kartta: 5
 Peruskartta: 3121 03 Sysmä
 Yhtenäiskoordinaatit: P: 6820230–0290 (Mjrek. P: 6820260, I: 3428980, Z: 82)
 I: 3428980–9030 (Inv. 1999. P: 6735000, I: 3237480, Z: 82)
 Z: 80.5–85.3m mpy

Peruskoordinaatit: X: 6820230–0290 (Mjrek. X: 6820260, Y: 3428980, Z: 82)
 Y: 3428980–9030
 Z: 80.5–85.3m mpy

Muinaisjäännöksen lähin osoite: Seppäläntie 108

Rahoittaja: Museovirasto, koekaivausryhmä II
 Tutkimusaika: 4.–14.6.2002
 Tutkimustapa: koekaivaus, koekuopat
 Tutkimusala / kaivausala: 5000 m² / 30 m²
 Kaivauksenjohtaja: Simo Vanhatalo, HuK
 Piirtäjä: Kalle Luoto, HuK
 Tutkimusavustaja: Tapani Rostedt, HuK
 Kaivajat: 2, koekaivausryhmän palkkaamia

Kaivauslöydöt: KM 33136:1–34. Keihäänkärki, yksiteräinen miekka, pronssisolki, vyön solki, rautaveitsi, rautapadan sanko, rautaesineen katkelmia, saviastian paloja, kuonaa, palanutta luuta ja palanutta savea. Diar. 17.06.2002.
 F. 140978–141005, kuvat 1–28, luettelo s. 5, s. 12–18, 7 kuvataulua.
 D. 58213–58239, 27 diaa, luettelo s. 6.

Valokuvat, Diat: GT-karttaote: GT 5, pain. 2001, s. 8.
 Peruskarttaote: PK 3121 03 Sysmä, pain. 1985+1993, s. 9
 Kartat: Yleiskartta 1:1000, A4, s. 10
 Tasokartta 1:25; koekuoppa 29, taso 1–2, A4, s. 11.

Aikaisemmat kaivaukset: -
 inventoinnit: Sirkka-Liisa Seppälä, Sysmän arkeologinen inventointi 1999, kohde 110
 tarkastukset: Hannu Poutiainen ja Anssi Malinen 2001
 Anssi Malinen 2003

Aikaisemmat löydöt: KM 32058:1-2, saviastian pala (reunassa vaakasuora viivapainanne) ja 5 palanutta luuta. Sirkka-Liisa Seppälä inventointi 1999. Diar. 17.5.2000.
 KM 32687 1-2, rautainen ruodollinen nuolenkärki ja palanutta luuta. Hannu Poutiainen ja Anssi Malinen tarkastus 2001. Diar. 16.8.2001.
 KM 34038, 7 palanutta luuta. Anssi Malinen tarkastus 2003. Diar. 16.10.2003.

Lähistön muinaisjäännökset: Seppälä (781 01 0003) uhrikivi.
 Hyväniemi (781 01 0004) hautaröykkiöitä (Matti Huurteen tarkastuksen mukaan) tai kaskiraunioita.
 Hovila Vasikkahaka (781 01 0078) rautakautinen löytöpaikka, asuinpaikka? ja polttokalmisto?.

Lähistön löydöt: KM 29660, rautakautisia löytöjä. Löytäjä Pertti Martikainen Hovilan Vasikkahasta. Diar. 10.09.1996.
 KM 30446, rautakaut. Mirja Miettinen, koekaivaus 1997. Diar. 9.10.1997.
 KM 31147, rautakaut. Mirja Miettinen, koekaivaus 1998. Diar. 20.11.1998.

TUTKIMUSPERUSTE

Tutkimusten perusteena oli tilustien rakentaminen jyrkän mäen kiertämiseksi. Alkuperäinen tielinja kulki tilan länsirajaa pitkin. Lisäksi muinaisjäännöksen laajuus ja säilymisaste tuli selvittää, koska alueelta oli aikaisemmissa tutkimuksissa löytynyt useita rautakautisia esineitä.

KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Hyväniementien rautakautinen löytöpaikka sijaitsee kallioisen mäksisaarekkeen pohjoisreunalla, Majutveden lahdekkeen rannalla, noin 1.48 km etelälounaaseen Sysmän kirkosta. Suunniteltu tilustien oikaisulinja kulkee tiheäkasvuisen metsän läpi. Linjan länsipuolella ja nykyisen tien itäpuolella on vanhaa kaskipeltoa, jossa kasvaa rehevä lehtometsä. Alueen pohjoisosassa on sileän kalliokumpareen rajaama törmä (80 m korkeuskäyrällä) ja itäpuoli rajautuu nykyiseen peltoon. Alueen pohjoispuolella on Antialanlahden pohjukka ja muinaisen salmen kuivunut uoma. Tien oikaisu on tullut tarpeelliseksi, koska Hyväsaaren johtava nykyinen tilustie on törmän kohdalla liian jyrkkä ja suuret peltokoneet eivät pääse savisen tien jyrkkää mäkeä ylös.

Aikaisemmin löytyneet rautakautiset esineet ovat löytyneet tutkittavan alueen länsipuolelta, vanhan männyn läheisyydestä ja tilustieltä. Nämä esinelöydöt viittasivat osittain tuhoutuneeseen matalaan röykkiöön tai polttokalmistoon. Kauempana kohteen etelä- ja länsipuolella on useita rautakautisia muinaisjäännöksiä mm. Hovilan Vasikkaha'an, rautakautinen löytö-, asuinpaikka ja kalmisto. Seppälän talon pihassa on uhrikivi ja Hyväsaarella on röykkiöitä.

KAIVAUSMENETELMÄT

Tutkittavalle tielinjalle ja sen ympäristöön kaivettiin 33 kappaletta 1 x 1 m suuruista koekuoppaa ja 3 lapionpistokuoppaa. Koekuoppien paikan valinnassa käytettiin apuna myös metallinilmaisinta. Tutkittavalta alueelta laadittiin yleiskartta mittakaavaan 1:1000, johon merkittiin koekuopat ja lapionpistot. Koekuopasta 29, josta löytyi putkellinen rautakeihäänkärki ja yksiteräisen miekan katkelma, piirrettiin tasokartta mittakaavaan 1:25. Muissa koekuopissa ei näkynyt mitään rautakauteen viittaavia maavärjäytymiä tai rakennelmia. Tutkimusalueelta otettiin 28 mustavalkovalokuvaa ja 27 diakuvaa.

Kaivausvälineinä käytettiin lapioita turvetta poistettaessa ja kaivauslastoja maakerroksia kaivettaessa. Lisäksi nykyisen tilustien kohdalta kerättiin irtolöydöt talteen ja lähistön peltujen reunat ja muut mahdolliset avoimet maanpinnat tarkastettiin. Kaivausten lopussa kaivausalueet ja koekuopat peitettiin.

KAIVAUSHAVAINNOT

Rautakautiset esineet ovat löytyneet nykyisen tilustien kohdalta vuosina 1999–2001 vanhan männyn läheisyydestä. Kaivausten länsiosan tutkimisen yhteydessä samoilta alueita löytyi lisää esineitä.

Suunnitellun tielinjan alku- ja keskiosaan tehdyissä koekuopissa (1–7, 10 ja 16) oli enimmäkseen noin 10–15 cm halkaisijaltaan olevia kiviä. Ne eivät olleet palaneita, joten ne eivät kuulu kalmistokiveykseen. Tielinjan pohjoisosan sileän kalliokumpereen itäreunalla maaperä oli enimmäkseen soransekasta hiekkaa ja kallion länsipuolella oli paikoin jauhomaista, ruokamullansekasta hiekkamaata, lähinnä vanhan kaskipellon läheisyydessä. Peltoa ei ole ilmeisesti käytetty vuosikymmeniin ja lehtomainen metsä on rehevöitynyt.

Koekuopissa ei havaittu mitään erityisiä rakenteellisia merkkejä, jotka viittaisivat rautakautiseen kalmistoon. Sileän kallion ympärillä olevissa koekuopissa 28, 29 ja 31 oli hiilenmuruja ja nokista maata. Palanutta luuta oli koekuopissa: 8, 13 ja 29, luun määrä melko pieni. Kalmiston ydinaluetta ja varsinaista vainajien polttopaikkaa ei voitu paikantaa pelkästään koekuoppien maaperän nokivärjäytymien avulla. Sen sijaan tulesta olleiden löytöjen levinneisyyden perusteella voidaan olettaa, että vainajien poltto olisi tapahtunut kallion laella tai sen välittömässä läheisyydessä. Hautaesineistä ainakin osa on siirtynyt polttohautauksen jälkeen kuperan kallion reunoille ja muuallekin polttopaikan ympäristöön. Samanlainen ilmiö oli havaittavissa Sysmän Haapa-saaren koekaivauksissa vuonna 1999. Hautautapaan on voinut kuulua hauta- tai muistoesineiden sijoittaminen polttohautapaikan ympärille, niin kuin Jämsän Hiidenmäellä näyttäisi olleen. Mahdollinen haudan ryöstäminen, metallin etsiminen tai laiduneläinten liikkuminen on saattanut siirtää esineitä alkuperäisiltä paikoilta.

LÖYDÖT

Kaivauslöydöt ovat lähes kokonaan rautakautista, ainoastaan koekuopasta 28 löytynyt saviastian pala viittaa kivikautteen, lisäksi löytyi tako- että lankanuloja ja rautainen lehmänkello, jotka ovat historialliselta ajalta. Haulikon hylsy ja kolikoita olivat nykyaikaisimmat löydöt. Rautakautisia aselöytöjä saatiin seuraavasti; putkellinen keihäänkärki, yksiteräisen miekan katkelmia, veitsi, rautapadan sankka, useita rautaesineitä ja niiden katkelmia. Korustoon kuuluvia esineitä löytyi vähän, pyöreä pronssisolki ja vyösolki jne. Esineistö ajoitetaan typologisesti merovinki- ja viikinkiaikaan. Keihäänkärki on Jan Petersenin tyyppiä E ja siinä on hieno viivakoristelu ja niittejä. Miekan katkelma on yksiteräisestä miekasta. Talteenotettujen löytöjen kokonaismäärä on 64 kpl ja löytöaineisto jakautuu seuraavasti:

löytö/löytöpaikka tai koekuopan numero	haja-löytö	KK 1	KK 4	KK 8	KK 9	KK 11	KK 13	KK 20	KK 21	KK 27	KK 28	KK 29	KK 31	KK 32	KK 33	yht.
keihäänkärki	1											1			1	3
kuonaa												1				1
kvartsi-iskoksia		1			2	1										4
lenkkipäinen rautaesine	1															1
miekka (1-teräinen)												1				1
padan sankka	1															1
palanutta luuta	7			4			14					9				34
palanutta savea			1	1						1						3
pronssin kappaleita	3															3
pronssisolki												1				1
rautaesineen katkelmia	3								1			1	1			6
rautarengas								1								1
saviastian paloja																2
veitsi	1								1							2
vyösolki	1															1
yhteensä	18	1	1	5	2	1	14	2	1	1	1	13	1	1	2	64

YHTEENVETO

Tutkitun tielinja-alueen ympäristössä löytyi runsaasti rautakautisia polttokalmistolöytöjä, jotka ajoittuvat todennäköisesti merovingiajan loppupuolelle ja viikinkiajalle. Löytörikkain alue sijoittui kuitenkin tielinjan reunassa olevan kuperan silokallion länsipuolelle. Kaksi saviastian palaa viittaavat ehkä myös kivikauden lopun toimintaan. Rautakautinen muinaisjäännös rajautuu vanhan tilustien länsipuolelta sileän kalliokumpareen itäreunaan ja pohjoisessa jyrkän törmän alaosaan (katso yleiskartta). Löytökeskittymien perusteella paikalla saattaa olla kaksiosainen muinaisjäännös, joista ainakin itäinen on polttokalmisto. Läntinen osa voi olla myös kivikauden lopun ja rautakauden asuinpaikkaa, mutta sitä on vaikea määrittää tien ja maanpinnan sekoittuneisuuden takia.

Putkellisen keihäänkärjen löytöpaikan nokimaasta otettiin hiilinäyte C14-ajoitusta varten, jonka tulokseksi tuli 820 BP eli 1130 jKr (kalibroimaton ajoitus, katso kalibroidut ajoitukset sivun 7 kaaviosta). Keihäänkärjen huomattavasti tyypologista ajoitusta nuorempi C14-ajoitus saattaa viitata joko kalliokumpareen päällä tapahtuneeseen polttohautaukseen tai sen lähiympäristön kaskiviljelykseen ehkä myös hautautavan tai esineen pitkään käyttöaikaan.

Suunniteltu tielinjaus voidaan toteuttaa sillä ehdolla, että se kiertää sileän kalliopaljastuman pohjoisen mäen törmän kohdalla, lisäksi maanomistajan tulee ilmoittaa Museovirastolle hyvissä ajoin ennen kuin tien rakentaminen alkaa ja tien rakennustyöt on tehtävä arkeologin valvonnassa, jotta mahdolliset jäljellä olevat osat saadaan dokumentoitua. Tielinjan puuston raivaaminen voidaan kuitenkin suorittaa ennen varsinaista tien koneellista rakentamista. Tietyö toteutettiin 27.8.2003 ja sitä valvoi Lahden maakuntamuseon arkeologi Anssi Malinen (ks. vuoden 2003 tarkastuskertomus). Tarkastuksen yhteydessä tehdyt havainnot eivät muuttaneet koekaivauksissa saatua kuvaa muinaisjäännöksestä.

Helsinki 8.10.2006

Simo Vanhatalo, HuK

VALOKUVALUETTELO

Sysmä Hyväniementie
kuvaaja: Simo Vanhatalo 2002
negatiivikoko: 6 x 6

- Kuva 1/F. 140978 Suunnitellun tielinjan alkuosa, taustalla tutkimusalueen itäpuolen peltoa, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 2/F. 140979 Suunnitellun tielinjan alkuosa, taustalla tutkimusalueen itäpuolen peltoa, kuvattu lännestä.
- Kuva 3/F. 140980 Suunnitellun tielinjan alkuosa, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 4/F. 140981 Tutkimusalueen länsiosaa koekuopan 29 kohdalta länteen, kuvattu idästä.
- Kuva 5/F. 140982 Suunnitellun tielinjan keskiosaa, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 6/F. 140983 Tutkimusalueen länsiosaa ja vanhan tielinjan pohjoisrinnettä, kuvattu lounaasta.
- Kuva 7/F. 140984 Tutkimusalueen länsiosaa ja vanha tielinja kalliotörmän päällä, kuvattu etelästä.
- Kuva 8/F. 140985 Tielinjan keskiosaa, taustalla tutkimusalueen itäosan peltoa, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 9/F. 140986 Tutkimusalueen keskiosaa, kuvattu idästä.
- Kuva 10/F. 140987 Vanhaa tielinjaa ennen kalliotörmää, tienvarresta on löytynyt rautakautisia esineitä, kuvattu etelästä.
- Kuva 11/F. 140988 Vanhaa tielinjaa, kuvattu luoteesta.
- Kuva 12/F. 140989 Tielinjan keskiosaa, taustalla tutkimusalueen itäosan peltoa, kuvattu lännestä.
- Kuva 13/F. 140990 Koekuoppa 18 tielinjan keskiosassa, kuvattu länsiluoteesta.
- Kuva 14/F. 140991 Koekuoppa 29, josta löytyi putkellinen keihäänkärki (KM 33136:3), kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 15/F. 140992 Koekuoppa 27 sileän kalliokumpareen reunassa, kuvattu pohjoisesta.
- Kuva 16/F. 140993 Koekuoppa 7 ja koekuoppa 20 tielinjan pohjoisosassa, oikealla sileän kalliokumpareen reunaa, kuvattu koillisesta.
- Kuva 17/F. 140994 Koekuoppa 26 tielinjan pohjoisosassa, kalliotörmän rinteessä, kuvattu lounaasta.
- Kuva 18/F. 140995 Koekuoppa 31, kuvattu etelästä.
- Kuva 19/F. 140996 Koekuoppa 29, josta löytyi putkellinen keihäänkärki (KM 33136:3), kuvattu idästä.
- Kuva 20/F. 140997 Koekuoppa 29, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 21/F. 140998 Koekuoppa 3 tielinjan alkuosassa, kuvattu etelästä
- Kuva 22/F. 140999 Koekuopan 4 kivikkoa, kuvattu etelästä.
- Kuva 23/F. 141000 Tielinjan keskiosasta, koekuopasta 28 löytynyt pyöreä pronssisolki (KM 33136:14), kuvattu etelästä.
- Kuva 24/F. 141001 Tielinjan keskiosasta, koekuopasta 28 löytynyt pyöreä pronssisolki (KM 33136:14), lähikuva, kuvattu etelästä.
- Kuva 25/F. 141002 Koekuopasta 29, kerroksesta 1–2 löytynyt keihäänkärki (KM 33136:3), lähikuva, kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 26/F. 141003 Koekuopasta 29 löytynyt keihäänkärki (KM 33136:3), kuvattu etelälounaasta.
- Kuva 27/F. 141004 Koekuoppa 29, kuvattu lounaasta.
- Kuva 28/F. 141005 Koekuoppa 29 ja taustalla Anu Kehusmaa, Kalle Luoto, Riikka Mustonen ja Tapani Rostedt, kuvattu lännestä.

DIALUETTELO

Sysmä Hyväniementie
kuvaaja: Simo Vanhatalo 2002
koko: 24 x 36

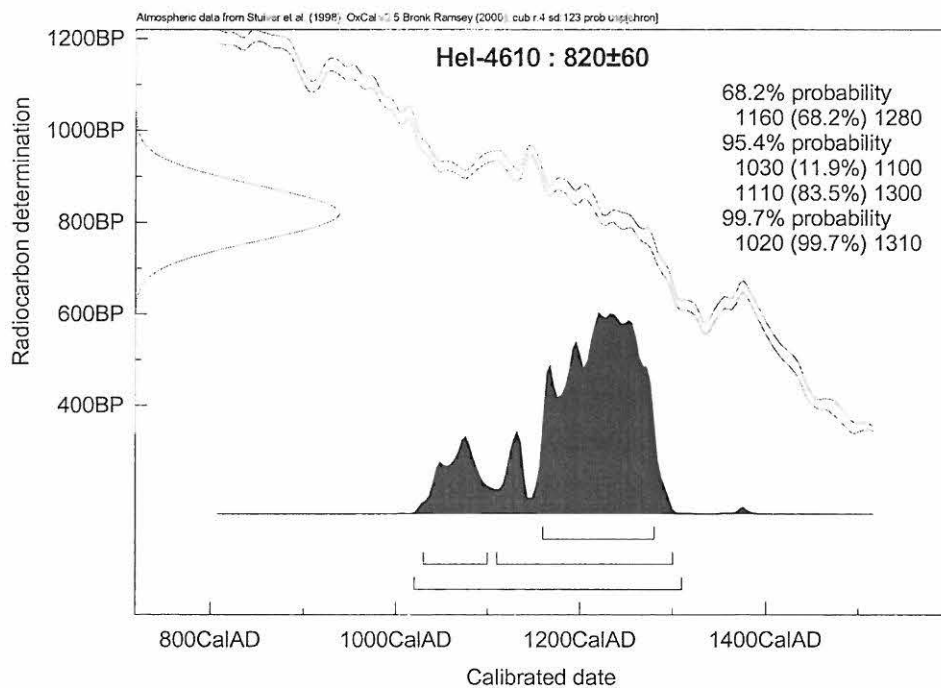
- D. 58213 Tutkimusalueen länsiosaa, kuvattu idästä, sileän kalliokumpareen länsireunasta.
- D. 58214 Rajapyykki 77, kuvattu etelästä.
- D. 58215 Vasemmalla tielinjan pohjoisosaa, oikealla kalliokumpareen reunaa, kuvattu pohjoisesta.
- D. 58216 Tielinjan pohjoisosaa, vasemmalla kalliokumpareen reunaa ja Tapani Rostedt, kuvattu itä-
kaakosta.
- D. 58217 Sileä kalliokumpare, kuvattu idästä.
- D. 58218 Sileä kalliokumpare, kuvattu pohjoisesta.
- D. 58219 Tielinjan keskiosaa, vasemmalla sileän kalliokumpareen reunaa, oikealla Kalle Luoto, kuvattu
etelälounaasta.
- D. 58220 Tielinjan itäpuolta, kuvattu lännestä.
- D. 58221 Tielinjan keskiosaa, kuvattu lännestä.
- D. 58222 Tielinjan keskiosaa, kuvattu etelälounaasta.
- D. 58223 Tielinjan keskiosaa, kuvattu etelälounaasta.
- D. 58224 Tuulenskaatoja tielinjan keskiosassa, kuvattu pohjoisesta.
- D. 58225 Tutkimusalueen pohjoispuolen peltoa, taustalla Majutveden Antialanlahti, kuvattu eteläkaa-
kosta.
- D. 58226 Vanhaa tielinjaa ennen kalliotörmää, tienvarresta on löytynyt rautakautisia esineitä, kuvattu
etelästä.
- D. 58227 Vanhaa tielinjaa ennen kalliotörmää, tienvarresta on löytynyt rautakautisia esineitä, kuvattu
luoteesta.
- D. 58228 Koekuoppa 29, josta löytyi putkellinen keihäänkärki (KM 33136: 3), kuvattu etelälounaasta.
- D. 58229 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), kuvattu etelälounaasta.
- D. 58230 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), kuvattu etelälounaasta.
- D. 58231 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), kuvattu länsiluoteesta.
- D. 58232 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), lähikuva, kuvattu länsiluoteesta.
- D. 58233 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), lähikuva, kuvattu länsiluoteesta.
- D. 58234 Koekuoppa 29, josta löytyi nuolenkärki (KM 33136: 3), lähikuva, kuvattu länsiluoteesta.
- D. 58235 Koekuoppa 29, josta löytyi keihäänkärki (KM 33136: 3), taustalla Anu Kehusmaa ja Kalle
Luoto, kuvattu lännestä.
- D. 58236 Tielinjan keskiosasta, koekuopasta 28, löytyi pyöreä pronssisolki (KM 33136: 14), kuvattu
etelästä.
- D. 58237 Koekuoppa 3 tielinjan alkuosassa, kuvattu etelästä
- D. 58238 Koekuopan 4 kivikkoa, kuvattu etelästä.
- D. 58239 Koekuoppa 18 tielinjan keskiosassa, kuvattu länsiluoteesta.

Sysmä Hyväniementie 2002

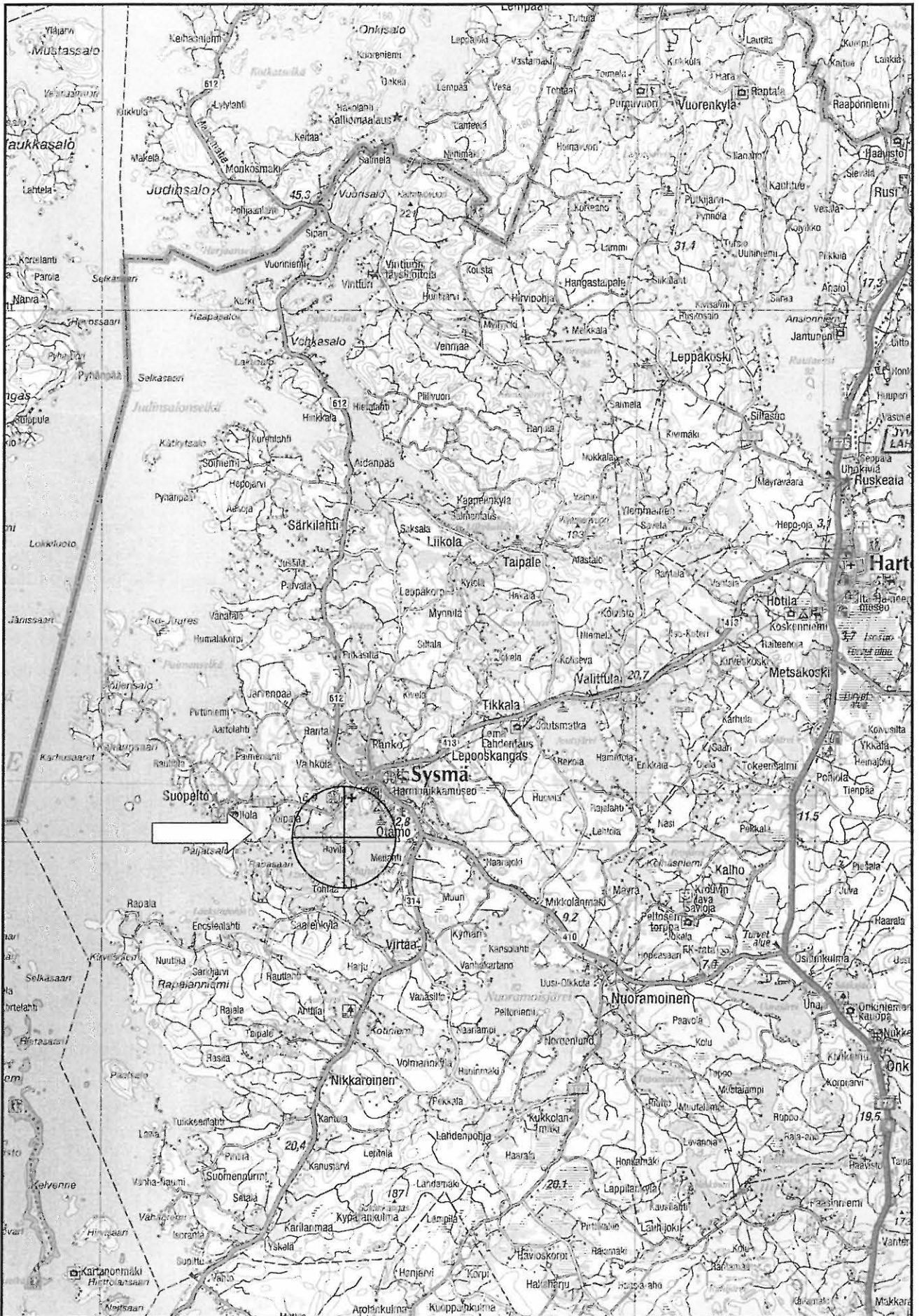
Puuhiltä

Koekuoppa 29 (josta löytyi rautainen keihäänkärki), syvyys 15–20 cm, 83.70–83.75 m mpy

Hel-4610: 820±60

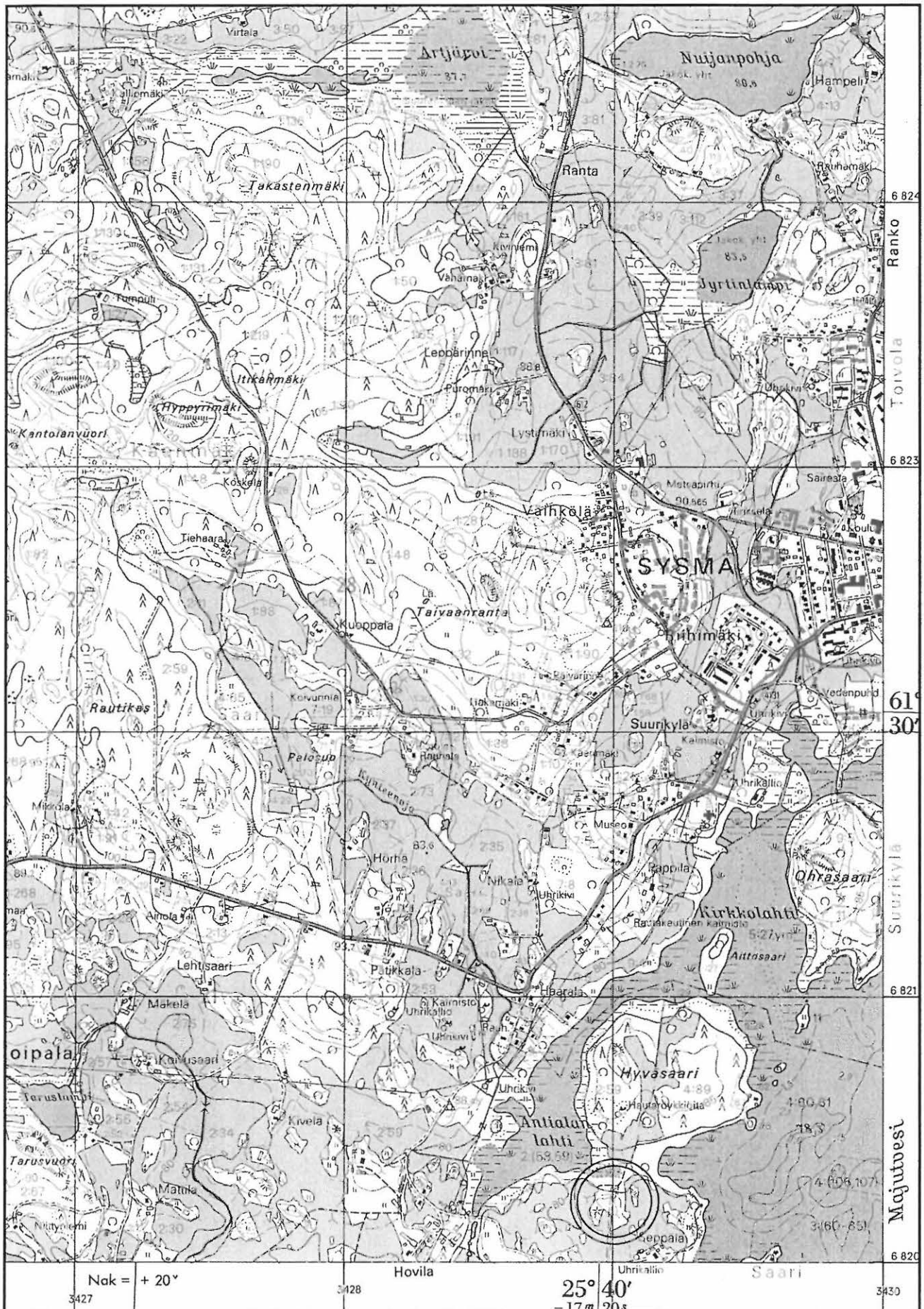

SYSMÄ Hyväniementie Simo Vanhatalo 2002

SYSMÄ Hyväniementie
PK 3121 03 Sysmä, painettu 1985+1993
P: 6820230-0290, I: 3428980-9030, Z: 80.5-85.3, (X: 6820230-0290, Y: 3428980-9030, Z: 80.5-85.3)

Simo Vanhatalo 2002

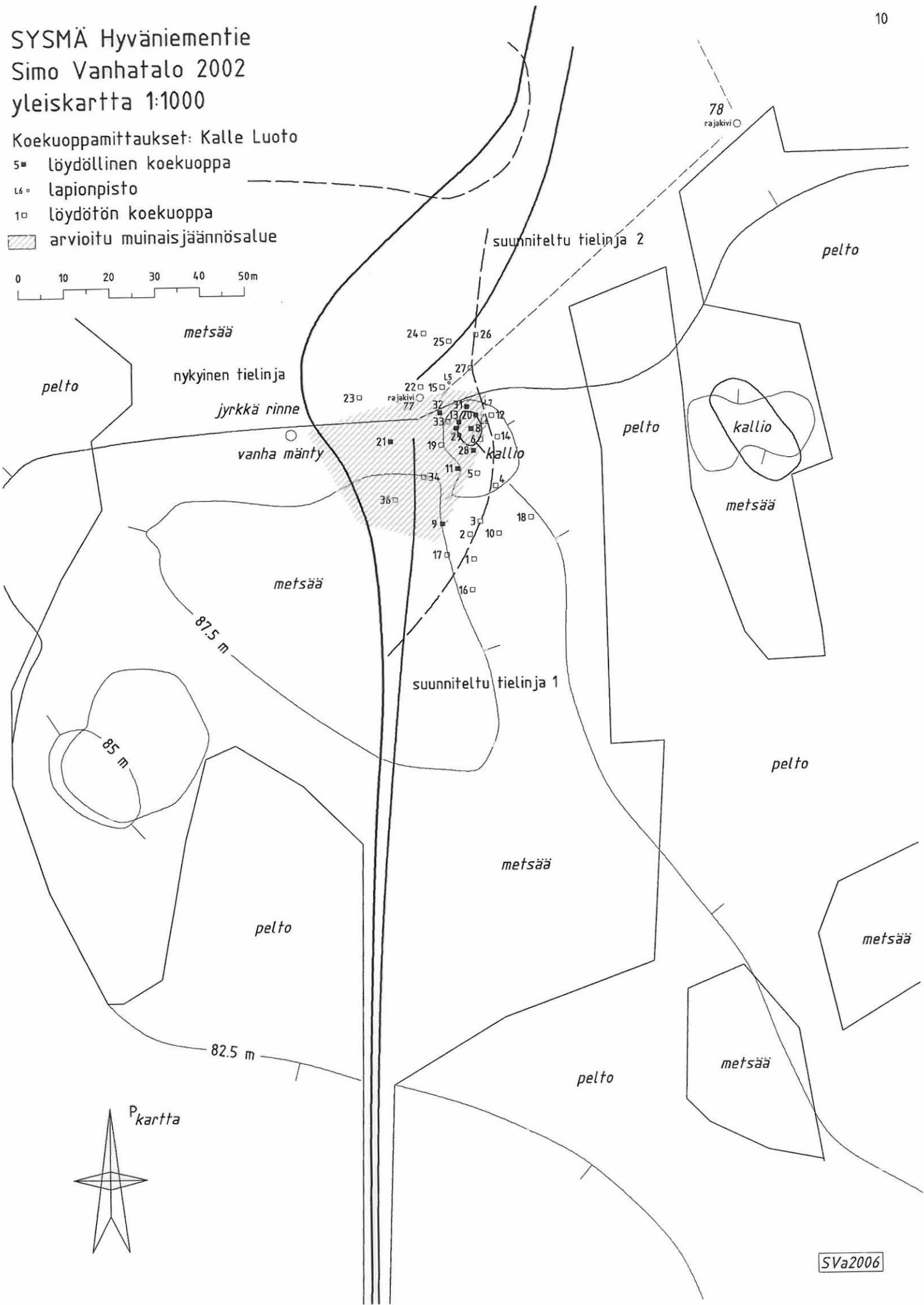
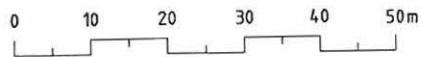

SYSMÄ Hyväniementie Simo Vanhatalo 2002 yleiskartta 1:1000

Koekuoppamittaukset: Kalle Luoto

- 5■ löydöllinen koekuoppa
- 16° lapionpisto
- 1□ löydötön koekuoppa

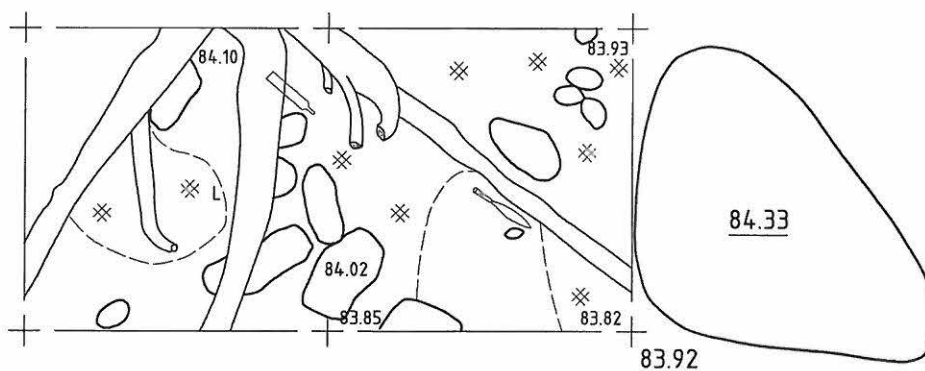
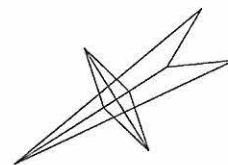
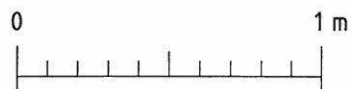
▨ arvioitu muinaisjäännösalue

SYSMÄ Hyväniementie
Simo Vanhatalo 2002
Koekuoppa 29
taso 1-2, mk 1:25

piirt. Kalle Luoto

- putkellinen keihäänkärki KM 33136:10
- yksiteräisen miekankatkelma KM 33136:19
- L palanutta luuta
- * hiili ja noki

Kuva 1/F.140978

Suunnitellun tielinjan alkuosa, taustalla tutkimusalueen itäpuolen peltoa, kuvattu etelä-lounaasta.

Kuva 2/F.140979

Suunnitellun tielinjan alkuosa, taustalla tutkimusalueen itäpuolen peltoa, kuvattu lännestä.

Kuva 3/F.140980

Suunnitellun tielinjan alkuosa, kuvattu etelälounaasta.

Kuva 4/F.140981

Tutkimusalueen länsiosaa koekuopan 29 kohdalta länteen, kuvattu idästä.

Kuva 5/F.140982

Suunnitellun tielinjan keskiosaa, kuvattu etelälounaasta.

Kuva 6/F.140983

Tutkimusalueen länsiosaa ja vanhan tielinjan pohjoisrinnettä, kuvattu lounaasta.

Kuva 7/F.140984

Tutkimusalueen länsiosaa ja vanha tielinja kallio-
törmän päällä, kuvattu etelästä.

Kuva 8/F.140985

Tielinjan keskiosaa, taustalla tutkimusalueen itä-
osan peltoa, kuvattu etelälounaasta.

Kuva 9/F.140986
Tutkimusalueen keskiosaa, kuvattu idästä.

Kuva 10/F.140987
Vanhaa tielinjaa ennen kalliotörmää, tienvarresta on löytynyt rautakautisia esineitä, kuvattu etelästä.

Kuva 11/F.140988
Vanhaa tielinjaa, kuvattu luoteesta.

Kuva 12/F.140989
Tielinjan keskiosaa, taustalla tutkimusalueen itäosan peltoa, kuvattu lännestä

Kuva 13/F.14.0990

Koekuoppa 18 tietinjan keskiosassa, kuvattu länsiluoteesta.

Kuva 14/F.14.0991

Koekuoppa 29, josta löytyi putkellinen keihäänkärki (KM 33136:3), kuvattu etelälounaasta.

Kuva 15/F.14.0992

Koekuoppa 27 sileän kalliokumpareen reunassa, kuvattu pohjoisesta.

Kuva 16/F.14.0993

Koekuoppa 7 ja koekuoppa 20 tietinjan pohjoisosassa, oikealla sileän kalliokumpareen reunaa, kuvattu koillisesta.

Kuva 17/F.140994

Koekuoppa 26 tielinjan pohjoisosassa, kalliotörmän rinteessä, kuvattu lounaasta.

Kuva 18/F.140995

Koekuoppa 29, kuvattu etelälounaasta.

Kuva 19/F.140996

Koekuoppa 29, josta löytyi putkellinen keihäänkärki (KM 33136:3), kuvattu idästä.

Kuva 20/F.140997

Koekuoppa 31, kuvattu etelästä.

Kuva 21/F.140998

Koekuoppa 3 tielinjan alkuosassa, kuvattu etelästä.

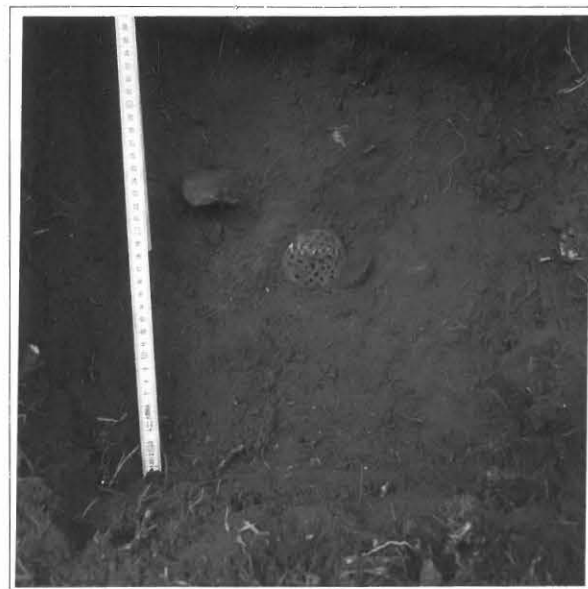
Kuva 22/F.140999

Koekuopan 4 kivikko, kuvattu etelästä.

Kuva 23/F.141000

Tielinjan keskiosasta, koekuopasta 28 löytynyt pyöreä pronssisolki (KM 33136:14), kuvattu etelästä.

Kuva 24/F.141001

Tielinjan keskiosasta, koekuopasta 28 löytynyt pyöreä pronssisolki (KM 33136:14), lähikuva, kuvattu etelästä.

Kuva 25/F.141002

Koekuopasta 29, kerroksesta 1-2 löytynyt keihäänkärki (KM 33136.3), lähikuva, kuvattu etelälounaasta

Kuva 26/F.141003

Koekuopasta 29 löytynyt keihäänkärki (KM 33136.3) kuvattu etelälounaasta.

Kuva 27/F.141004

Koekuoppa 29, kuvattu lounaasta.

Kuva 28/F.141005

Koekuoppa 29 ja taustalla Anu Kehusmaa, Kalle Luoto, Riikka Mustonen ja Tapani Rostedt, kuvattu lännestä.